

for, at Planen kunde blive udført i sin Helhed. Denne Sikkerhed er endnu ingenlunde tilstede; der er som sagt ikke givet Koncession; det er ikke engang tilstrækkelig undersøgt, hvorvidt Havn-anlægget kan finde Sted paa den ene eller paa den anden Side af Femernsund; og den Plan, som blev lagt af Ingenieur Rowan, der tidligere har haft Koncession, har ikke viist sig fuldkommen udførlig, i alt Fald ikke i den Stikfælle; hvori den den Gang forelaa. Det vigtigste Punkt er imidlertid, at den preussiske Regjering som sagt ikke, efter hvad der foreligger, synes at være tilbøielig til at begunstige Planen, der gaar ud paa at føre Trafiken fra Norge, Sverrig og Danmark i Retning af Hamborg, hvorimod den synes at ville være mere tilbøielig til at begunstige en Trafik, der gaar i Retning af Berlin. Der gaar jo nu allerede over Danmark gennem Sylland en Linie fra Sverrig og Norge, der fører Trafiken ned til Hamborg, og det vil maasse derfor støde paa færre Vanskeligheder og være lettere iværksætte ligt at faae den falksterff Bane, som nu er anlagt, ført lige imod Syd eller imod Syd-Sydhøst til Rügen i Stedet for at føre den imod Sydvest over Femern til Hamborg. Der turde derfor være Anledning til at undersøge, om Linien ikke burde føres til Gjedser, og om dette Punkt ikke vilde være at foretrække som Overtarssted fremfor Syltholmen; Overtarsarten fra Gjedser til Rügen er ligesaa let som Overtarsarten fra Syltholmen til Femern. Det er en Tanke, som ogsaa er bleven fremset, men den er heller ikke bleven udarbejdet, og der staar nu her paa en Maade forffjellige, ikke fuldt udarbejdede Planer ligeoverfor hinanden. Der er først den her foreliggende, som heller ikke er nogen særdivig Plan, idet der ikke er forelagt os det Allermindste om dens Omkæftigheder, og idet dens Supplement paa den modsatte Side mangler; denne Plan, som gaar ud paa en Forbindelse imellem de holdstenste Baner og den nu eksisterende falksterff Bane, er ikke udarbejdet i sin Helhed. Dernæst er der en anden endnu ikke udarbejdet Plan, nemlig Hirtsholmsprojektet, og en tredje ikke udarbejdet Plan er den, hvorefter Linien skulde føres fra Nykjøbing til Gjedser, og derpaa sættes i Forbindelse med den allerede kon-

cessionerede Bane fra Stralsund til Arkona. Under disse Omstændigheder forekommer det mig, at der ikke har været tilstrækkelig Anledning for den høitærede Minister til at skynde sig saaledes, som han har gjort, med at forelægge dette Lovforslag, men at han meget godt kunde have ventet dermed, til vi komme sammen igjen. Det paagældende Selskab kunde da have mødt med fuldt udarbejdede Planer, og de øvrige Projektmagere — om jeg tør bruge dette Udtryk uden at nedsette Nogen — kunde da ligeledes have mødt med deres Planer, hvorved det Hele altsaa vilde have foreligget tilstrækkelig klart for os. Ved nu at tage denne ene Plan frem, forelægge den og sige: Her er den, som om der kun var Tale om denne ene Plan, forekommer det mig, at den meget ærede Minister begunstiger det ene Selskab fremfor — jeg vil nødig bruge det Ord Projektmagere, naar jeg taler om enkelte Mænd — de andre Planlæggere. Det forekommer mig heller ikke, at den meget ærede Minister tilstrækkelig har taget de almindelige Hensyn i Betragtning; thi det kan, som jeg nylig nævnte, meget godt være, at den herværende Plan kan støde paa Vanskeligheder, inden den kommer til Udførelse, men naar en Lov er vedtagen og maasse ogsaa Koncession givet en bestemt Planlægger, vil det være vanskeligt for andre konkurrerende Planer, som under visse Eventualiteter lettere lade sig iværksætte, at komme frem. Jeg vilde derfor være mest tilbøielig til at tilraade, at denne hele Sag blev stillet i Bero til næste Samling, og der er jo ikke et helt Aar, men kun et halvt Aar eller 7 Maanedre til Oktober, naar Rigsdagen atter skal samles. Marsagen til, at man har anmodet Regjeringen om at forelægge dette Lovforslag og at fremskynde denne Sag, turde netop være Hensynet til de Planer, som ere i Færd med at staa frem. Det ligger selvfølgelig ikke klart for, hvilken Indvirkning det kan have havt paa vedkommende Planlæggeres Motiver; men det synes dog saa. Jeg skulde imidlertid tro, at Regjeringen burde have undgaaet at tage saadanne Hensyn til den enkelte Planlægger, at den derved maasse kom til at binde sig selv og binde fremtidige Rigsdage og multivis